

Міжнародна
організація
праці

Навчальний курс МОП «Розбудова сучасних і ефективних систем інспекції праці»

Модуль

0

- ▶ **Вступ до нового навчального курсу МОП «Розбудова сучасних і ефективних систем інспекції праці»**

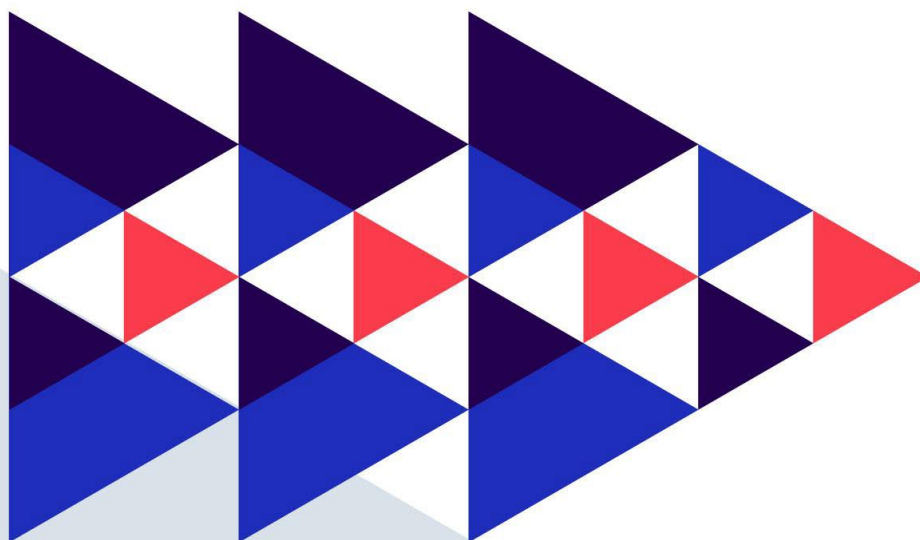

Українською мовою перекладено за підтримки Проєкту МОП за фінансування ЄС [«На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні»](#).

Навчальний курс МОП
«Розбудова сучасних і ефективних
систем інспекції праці»

► Модуль 0

**Вступ до нового навчального
курсу МОП «Розбудова сучасних
і ефективних систем інспекції
праці»**

Copyright © Міжнародна організація праці, 2022

Вперше опубліковано у 2010 р.

Друге видання 2022 р.

На видання Міжнародного бюро праці поширюється видавниче право згідно з Протоколом 2 Всесвітньої конвенції про авторське право. Однак короткі витяги з них можуть передруковуватися без спеціального дозволу за умови зазначення джерела. Звернення щодо передруку або перекладу потрібно надсилати до Відділу публікацій МОП (видавничі права та дозволи) на адресу: International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Switzerland або електронною поштою: rights@ilo.org. Міжнародне бюро праці вітає такі звернення.

Робити копії цієї публікації можуть бібліотеки, інститути та інші користувачі відповідно до умов ліцензії, виданої їм із цією метою. Інформацію про організацію інтелектуальної власності у вашій країні розміщено на сайті www.ifrro.org.

Навчальний курс МОП «Розбудова сучасних і ефективних систем інспекції праці: вступ до нового навчального курсу МОП із розбудови сучасних і ефективних систем інспекції праці» / Міжнародне бюро праці. — Женева: МБП, 2021 р.

ISBN: 9789220370308 (друкований варіант), 9789220370315 (інтернет-варіант у форматі pdf)

Також опубліковано англійською мовою, *ILO Curriculum on Building Modern and Effective Labour Inspection Systems*, ISBN 9789220361993 (pdf web); французькою мовою, *Curriculum de l'OIT pour la création de systèmes d'inspection du travail modernes et efficaces*, ISBN 9789220362006 (pdf web); та іспанською мовою, *Plan curricular sobre desarrollo de sistemas de inspección del trabajo modernos y eficaces*, ISBN 9789220362013 (pdf web), Женева, 2021 р.

Найменування, які використовують у публікаціях МБП, відповідають практиці ООН, а подані в них матеріали не означають відображення будь-якої точки зору Міжнародного бюро праці на правовий статус країни, регіону чи території або їхньої влади, а також демаркації їхніх кордонів.

За погляди, відображені в опублікованих авторських статтях, дослідженнях та інших матеріалах, відповідають виключно їхні автори, а публікація не означає погодження із цими поглядами з боку Міжнародного бюро праці.

Посилання на найменування фірм чи комерційних продуктів або процесів не означає їхнього схвалення з боку Міжнародного бюро праці, відсутність посилань на певну фірму, комерційний продукт чи процес не свідчить про їхнє несхвалення.

Інформацію про публікації МОП та цифрові продукти можна знайти за посиланням www.ilo.org/publns

Українською мовою перекладено за підтримки Проекту МОП за фінансування ЄС «[На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні](#)».

► Передмова

У Декларації століття МОП про майбутнє сфери праці, ухваленій у 2019 році, наголошується на важливості «зміцнення інститутів ринку праці в цілях забезпечення адекватного захисту всіх працівників і підтвердження незмінної актуальності трудових відносин як засобу, що забезпечує визначеність і правовий захист працівників, з одночасним визнанням рівня неформальності й необхідності забезпечити ефективні дії для здійснення переходу до формальності». У Декларації конкретно визнано необхідність зміцнення інституцій адміністрації праці та інспекції праці.

Це відповідає також Порядку денному ООН у сфері сталого розвитку до 2030 року, зокрема Цілі 8, де поставлено завдання «захищати трудові права і сприяти забезпеченню надійних і безпечних умов праці для всіх трудящих, включаючи трудящих-мігрантів, особливо жінок-мігрантів, та осіб, які не мають стабільної зайнятості», та Цілі 16, яка стосується сприяння розбудові миролюбного і всеохопного суспільства задля сталого розвитку, забезпечення всім доступу до правосуддя і створення ефективних, підзвітних та інклюзивних інституцій на всіх рівнях.

Інспекція праці є важливою функцією для практичної реалізації Програми гідної праці шляхом надання роботодавцям і працівникам технічних консультацій стосовно положень трудового законодавства та забезпечення дотримання відповідних законів. Вона грає важливу роль у реалізації національної політики у сфері праці й безпеки та здоров'я на роботі. Конвенція 1947 року про інспекцію праці (№ 81) і Конвенція 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві (№ 129) — це дві із чотирьох конвенцій із питань урядування, які утворюють міжнародну правову базу для розвитку потужних і стійких національних систем інспекції праці та відіграють роль орієнтира в цьому процесі.

Міжнародний навчальний центр МОП продовжує грати важливу роль у наданні допомоги партнерам, особливо органам інспекції праці всього світу, в ефективнішій реалізації політики та законодавства. Навчальна діяльність центру є вкрай необхідною для розвитку компетенцій та навичок інспекторів праці на національному рівні. Ця робота включає розбудову спроможності органів адміністрації/інспекції праці, а також працівників і роботодавців, а також заохочення обміну передовою практикою інспекційної діяльності в глобальному масштабі.

Цей оновлений навчальний курс «Розбудова сучасних і ефективних систем інспекції праці» оснований на попередній редакції та враховує досвід її використання за минулі роки. Він містить також нові модулі, спрямовані на розв'язання проблем, актуальних для більшості країн, як-от недопущення дискримінації, домашня праця, насильство й домагання.

На основі міжнародних трудових норм і за допомогою цього нового навчального курсу МОП прагне продовжити зміцнення національних систем інспекції праці, щоб забезпечити дотримання законів про працю та реалізацію розумної політики щодо інспекції праці.

Жоакім Паулу Пінтаду Нунеш

Керівник Відділу адміністрації праці,
інспекції праці й безпеки та здоров'я
на роботі (LABADMIN/OSH)

Департамент з питань урядування
і трипартизму МБП

Женева, Швейцарія

Джузеппе Касале

В.о. Директора

Міжнародний навчальний центр МОП

Турин, Італія

► Подяка

Оновлену редакцію навчального курсу підготувала група експертів Відділу адміністрації праці, інспекції праці й безпеки та здоров'я на роботі (LABADMIN/OSH) Департаменту з питань урядування і трипартизму (GOVERNANCE) Міжнародного бюро праці (МБП) під технічним керівництвом і наглядом Хав'єра Барберо, старшого спеціаліста з питань адміністрації праці, інспекції праці й безпеки та здоров'я на роботі.

Група, до складу якої входили Хав'єр Барберо, Ендрю Крісчен, Арсеніо Фернандес, Грейс Халім, Фредерік Лейне-Ауер та Чанг'ю Чжу, відповідала за перегляд визначених модулів і надала матеріали й коментарі до інших модулів. Її колективна робота забезпечила якість і успіх нового навчального курсу.

Група експертів хотіла б висловити свою вдячність позаштатним авторам, колегам з МБП (як із цього відділу, так і з інших підрозділів) за їхній внесок, а також відповідним управлінням і відділам МБП та іншим організаціям за їхні публікації та посібники, що стосуються інспекції праці.

Окрема подяка — нашим колегам із МНЦ МОП: Феліксу Мартін-Даза за його настанови й координацію, Массіміліано Леоне за керівництво дизайнерсько-редакторською групою, Паолі Біссака за дизайн і форматування та Ані Буздуган за комунікаційне забезпечення і координацію діяльності.

▶ Зміст

▶ 1. Підґрунтя	1
▶ 2. Новий навчальний курс	3
▶ 3. Структура і основний зміст модулів	6
▶ 4. Навчальна стратегія та цільова аудиторія	10
▶ 5. Наступні кроки	11
5.1. Розроблення нових модулів	11
5.2. Переклад і адаптація	11
5.3. Підготовка тренерів: забезпечення	11
▶ Додаток. Розклад двотижневого курсу підготовки тренерів за програмою «Розбудова сучасних і ефективних систем інспекції праці»	12

▶ 1. Підґрунтя

Реалізація базових принципів і додержання основних прав у сфері праці, визначених міжнародними трудовими нормами, вимагають узгодженої рамкової основи, яка включає комплексну політику в галузі зайнятості, сильний та ефективний соціальний діалог за участю соціальних партнерів у всіх процесах, а також дієву систему інспекції праці, яка охоплює також сільськогосподарську галузь.

У Доповненні до Декларації МОП про соціальну справедливість у цілях справедливої глобалізації підкреслюється важливість нижчезазначених чотирьох конвенцій із погляду врядування та їхня роль як пріоритетних інструментів для належного врядування завдяки функціям, які вони виконують у наданні державам-членам МОП допомоги в заохоченні та забезпеченні дотримання основних принципів та прав у сфері праці. Це:

- ▶ Конвенція 1947 року про інспекцію праці (№ 81);
- ▶ Конвенція 1964 року про політику в галузі зайнятості (№ 122);
- ▶ Конвенція 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві (№ 129);
- ▶ Конвенція 1976 року про тристоронні консультації (міжнародні трудові норми) (№ 144).

Дві із цих чотирьох конвенцій стосуються інспекції праці, ключового стовпа системи адміністрації праці, який відповідає за нагляд і реалізацію трудового законодавства та принципів політики в галузі праці на рівні робочих місць. Конвенція 1947 року про інспекцію праці (№ 81) містить корисні настанови щодо побудови ефективної системи інспекції праці та контролю за її діяльністю. Згідно зі статтею 3(1) цієї Конвенції, основними функціями системи інспекції праці є:

- ▶ забезпечення застосування правових норм у галузі умов праці та охорони працівників під час їхньої роботи, як, наприклад, норми щодо тривалості робочого дня, заробітної плати, безпеки праці, охорони здоров'я і добробуту, використання праці дітей і підлітків та з інших подібних питань, тією мірою, якою інспектори праці повинні забезпечувати застосування таких норм;
- ▶ забезпечення роботодавців і працівників технічною інформацією та консультаціями щодо найефективніших засобів додержання правових норм;
- ▶ доведення до відома компетентного органу інформації про недоліки або зловживання, які не підпадають під дію чинних правових норм.

Для забезпечення ефективнішого виконання інспекторами праці важливих обов'язків, зазначених вище, у відповідних міжнародних трудових нормах установлені конкретні вимоги щодо їхньої підготовки. Згідно зі статтею 7(3) Конвенції № 81, «інспекто-

ри праці отримують відповідну підготовку для виконання своїх обов'язків». Стаття 9(3) Конвенції № 129 говорить, що «інспектори праці в сільському господарстві отримують відповідну підготовку для виконання своїх обов'язків, і здійснюються відповідні заходи для забезпечення їм подальшого навчання в процесі їхньої роботи». Статтею 10 Конвенції 1978 року про адміністрацію праці (№ 150) встановлено, що «персонал системи адміністрації праці складається з осіб, які мають відповідну кваліфікацію для виконання дорученої їм роботи, мають доступ до навчання, необхідного для такої роботи, та які не залежать від неналежного зовнішнього впливу».

У багатьох країнах, особливо в тих, що розвиваються, службам інспекції праці бракує фінансових і кадрових ресурсів для того, щоб забезпечити належну початкову підготовку інспекторів праці та подальше навчання без відриву від роботи. Крім того, їм необхідно розробляти національну політику щодо підготовки інспекторів праці та відповідні механізми для постійного підвищення рівня знань і компетенцій інспекторів праці, які в роботі стикаються з новими правилами, ризиками й технологіями.

Зміст і методи підготовки слід адаптувати до конкретних потреб різного персоналу та обов'язків інспекторів праці. Тому цей навчальний курс передбачає гнучкість і можливість вибору різних модулів та поєднання різних методик навчання, що забезпечує досягнення цілей спеціалізованої підготовки.

Нарешті, що не менш важливо, інспекція праці — це професія. Підготовку інспекторів праці слід розглядати не тільки як засіб задоволення потреб інспекторів праці у виконанні ними своїх офіційних функцій, а й також як інструмент їхнього професійного розвитку.

Пандемія COVID-19 і її вплив на ринок праці підкреслили важливість належного управління ринком праці та міцної нормативної бази для реагування на цю кризу. У цьому контексті інспекція праці знов привертає інтерес міжнародної спільноти, особливо в тому, що стосується БЗР, і державам-членам МОП слід скористатися цим імпульсом для того, щоб проаналізувати, перебудувати та зміцнити свої системи інспекції праці. Для цього їм потрібно зміцнити свою інституційну спроможність. МОП та її Міжнародний навчальний центр підтримують держави-члени Організації у вирішенні цього завдання, надаючи вдосконалений навчальний курс для розвитку компетенцій служб інспекції праці.

► 2. Новий навчальний курс

У 2010 році в межах проєкту «Підвищення ефективності інспекції праці», фінансованого Норвегією, МНЦ МОП у співпраці з колишньою Програмою МОП LABADMIN розробив першу редакцію навчального курсу з інспекції праці. Ця перша версія курсу була базувалася на модульному навчальному посібнику, що складався з 12 модулів і охоплював широкий спектр аспектів, які стосуються інспекції праці, — від принципів, політики та стратегії до практичних інструментів і методів проведення інспекційних відвідувань.

У перших двох модулях вищезгаданої версії курсу описана загальна основа, на якій функціонує інспекція праці. Спочатку висвітлюється система адміністрації праці загалом, після чого розглядаються основні функції та ролі інспекції праці, а також тенденції в цій галузі.

1. Основи системи адміністрації праці

2. Вступ до теми інспекції праці

У наступних трьох модулях розглядаються політика і стратегії інспекції праці. Ці модулі орієнтовані на політиків і осіб, які ухвалюють рішення. Вони містять настанови щодо розроблення бачення та місії систем інспекції праці й визначення моделей для забезпечення їхнього практичного втілення.

3. Політика і планування інспекції праці

4. Інспекція праці: розроблення стратегій сприяння додержанню правових норм

5. Співпраця і партнерство

У наступних чотирьох модулях розглядаються три основні сфери інспекції праці, а саме: умови праці, трудові відносини й безпека та здоров'я на роботі. Окремий модуль присвячено вразливим групам працівників, з особливою увагою до дитячої праці, примусової праці та торгівлі людьми, працівників-мігрантів і працівників з інвалідністю.

6. Інспектування умов праці

7. Інспектування трудових відносин

8. Безпека та здоров'я на роботі

9. Робота з уразливими групами працівників

В окремому модулі висвітлюється проведення інспекційних відвідувань об'єктів підприємств — сама суть інспекційної діяльності у сфері праці. У ньому подано настанови та засоби для підготовки та проведення інспекційного відвідування, оформлення звітності й здійснення подальших заходів за його результатами.

10. Проведення інспекційного відвідування з питань праці

В останніх двох модулях представлено інструменти підвищення ефективності роботи інспекторів праці, причому особлива увага приділяється підвищенню їхньої компетентності.

11. Інструментарій служби інспекції праці

12. Розвиток інституційної спроможності

Вищезазначений навчальний курс із 12 модулів перекладено понад десятьма мовами, й він використовується для підготовки інспекторів праці по всьому світу. Проте, з огляду на останні події в царині міжнародних трудових норм і національної практики інспекції праці, настав час вдосконалити та оновити зміст курсу й додати нові модулі.

Право не зазнавати дискримінації є одним з основних прав у сфері праці. Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці (1998 р.) закликає всі держави-члени МОП зміцнювати та забезпечувати на своїй території право не зазнавати дискримінації в галузі праці та занять.

Психосоціальні ризики у сфері праці є новою проблемою для законодавства з питань БЗР і праці, особливо в умовах кризи, спричиненої COVID-19. Для того, щоб протидіяти відповідним викликам, МОП раніше ухвалила Конвенцію 2019 року про насильство та домагання (№ 190) і Конвенцію 2011 року про гідну працю домашніх працівників (№ 189).

З огляду на вищезазначене, до нової редакції курсу додано чотири модулі:

13. Інспекція праці й недопущення дискримінації

14. Забезпечення додержання законодавства про психосоціальні ризики

15. Інспекційні заходи стосовно психосоціальних ризиків

16. Інспекційна діяльність у сфері домашньої праці

Нарешті, що не менш важливо, з огляду на дедалі більше значення соціальних навичок у виконанні функцій інспекції праці, як визначено статтею 3(1) Конвенції 1947 року про інспекцію праці (№ 81), до нової редакції курсу додано Модуль 17, який стосується соціальних навичок інспекторів праці.

17. Застосування соціальних навичок у роботі інспекторів праці

▶ 3. Структура й основний зміст модулів

Кожний модуль містить:

- ▶ огляд головних тем;
- ▶ цілі;
- ▶ зміст;
- ▶ викладення змісту, у тому числі вставки з прикладами передової практики;
- ▶ навчальні заходи (індивідуальні та групові вправи, практичні приклади, обговорення тощо);
- ▶ стислий виклад;
- ▶ бібліографію і додаткову літературу.

Нижче стисло викладено зміст кожного модуля.

1. Основи системи адміністрації праці

Цей модуль ілюструє поняття, ролі та функції системи адміністрації праці, визначені в Конвенції МОП 1978 року про адміністрацію праці (№ 150) і в Рекомендації МОП 1978 року щодо адміністрації праці (№ 158).

2. Вступ до теми інспекції праці

У цьому модулі описано історичний розвиток інспекції праці та її основні принципи й функції, викладені у відповідних конвенціях МОП, а також висвітлені деякі відмінності в способі організації інспекції праці. Також обговорюється вплив на інспекцію праці нових соціальних викликів і проблем на ринку праці.

3. Політика і планування інспекції праці

У цьому модулі розглядаються три важливі теми: політика інспекції праці та питання, які повинні бути включені до неї, планування стратегічної діяльності та моніторинг і контроль, оцінювання результативності та впливу служби інспекції праці.

4. Інспекція праці: розроблення стратегій сприяння додержанню правових норм

З огляду на настанови та посібники МОП, а також ґрунтуючись на вибраних прикладах передової практики різних країн, у цьому модулі розглядаються стратегії сприяння додержанню правових норм, зокрема вимоги й умови забезпечення належної якості та ефективності нормативних актів із питань праці, а також можливі варіанти організації систем правозастосування і санкцій.

5. Співпраця і партнерство

Службам інспекції праці необхідно співпрацювати та працювати в партнерстві з іншими організаціями, якщо вони хочуть діяти ефективно й максимально збільшити свій вплив. У цьому модулі розглядається питання співпраці в питаннях інспекції праці на декількох рівнях: між різними міністерствами, між службами інспекції, із соціальними партнерами та іншими зацікавленими сторонами, а також у межах міжнародних партнерств. Розглянуто роль інших органів та установ у підтриманні інспекції праці у виконанні нею своїх різних функцій, а також подано огляд добровільних ініціатив, спрямованих на сприяння додержанню національного законодавства й закріплених на міжнародному рівні принципів та прав у сфері праці.

6. Інспектування умов праці

У цьому модулі розглядаються деякі аспекти умов праці з посиланням на основні конвенції та рекомендації МОП, а також роль служби інспекції праці. Наприкінці модуля окремо висвітлюються деякі конкретні завдання, що стоять перед інспекторами праці в здійсненні впливу на певні групи, які складніше охопити, і способи вирішення цих завдань на практиці.

7. Інспектування трудових відносин

У цьому модулі розглядаються деякі питання і тенденції у сфері трудових відносин у сьогоdnішньому світі праці, а також їхній вплив на роль інспекції праці. Щодо трудових правовідносин є низка двозначностей та проблем, отже, інспекторам праці слід про них знати й опрацьовувати їх, якщо вони хочуть виконувати свої завдання ефективно.

Особлива увага в цьому модулі приділяється Рекомендації 2006 р. про трудові правовідносини (№ 198), яка містить настанови для всіх держав-членів МОП щодо того, як вони можуть комплексно розв'язувати вищезазначені питання.

8. Безпека та здоров'я на роботі

Цей модуль містить огляд основних понять і принципів безпеки та здоров'я на роботі (БЗР), оснований на міжнародних трудових нормах. У ньому висвітлюється важливість запобігання нещасним випадкам на роботі та професійним захворюванням, найефективніші способи розв'язання цього завдання та шляхи заохочення БЗР загалом.

9. Робота з уразливими групами працівників

У цьому модулі висвітлюється роль служб інспекції праці в задоволенні потреб уразливих груп працівників, у яких зайнятість часто ненадійна, а умови праці погані. Головна увага в модулі приділяється дитячій праці, примусовій праці, працівникам-мігрантам і працівникам з інвалідністю, а також способам, у які інспектори праці можуть допомогти в покращенні умов праці таких груп.

10. Проведення інспекційного відвідування з питань праці

У цьому модулі викладені настанови з основних питань, щодо яких інспектори праці повинні ухвалювати рішення під час інспекційного відвідування. Цей модуль запланований спеціально для підготовки новопризначених інспекторів із загальних питань їхньої роботи, а конкретніше — з планування інспекційних відвідувань, їхнього проведення та подальшого контролю. Компетентність інспекторів у цих питаннях повинна підвищувати якість і ефективність інспекційної роботи, а також покращувати імідж служби інспекції праці щодо професіоналізму та неупередженості.

11. Інструментарій служби інспекції праці

У цьому модулі представлені найважливіші ресурси та засоби, що використовуються в багатьох службах інспекції для забезпечення роботи інспекторів і підвищення її ефективності. Обговорюються призначення і корисність цих інструментів, представлені деякі приклади.

12. Розвиток інституційної спроможності

У цьому модулі подано огляд завдань, пов'язаних із розробленням підходу до розвитку інституційної спроможності, відповідно до ухвалені національної політики щодо системи інспекції праці. Наголос зроблено на методах навчання дорослих і на підходах до навчання, основаних на компетентності.

13. Інспекція праці й недопущення дискримінації

Цей модуль присвячено проблемі дискримінації у сфері праці, зокрема подано її висвітлення відповідно до Конвенції 1958 року про дискримінацію в галузі праці та занять (№ 111) та Рекомендації 1958 року щодо дискримінації в галузі праці та занять (№ 111). Крім того, розглядається питання гендерної рівності, висвітлене в Конвенції 1951 року про рівне винагородження (№ 100).

14. Забезпечення дотримання законодавства про психосоціальні ризики

Мета цього модуля — роз'яснити поняття «психосоціальні ризики на роботі», кроки, необхідні для управління психосоціальними ризиками, та роль інспекторів праці в забезпеченні дотримання трудового законодавства в цій сфері.

15. Інспекційні заходи стосовно психосоціальних ризиків

Модуль містить пояснення щодо низки інспекційних заходів, як випереджального характеру, так і заходів реагування, які інспекторам може бути необхідно здійснювати, з огляду на конкретні характеристики національного законодавства й побудову інспекційної політики та стратегій на національному рівні.

16. Інспекційна діяльність у сфері домашньої праці

У модулі висвітлюються основні проблеми, з якими інспектори праці та особи, відповідальні за формування політики, можуть стикатися при виконанні своїх обов'язків у

галузі домашньої праці. Наведено огляд положень конвенцій МОП, найпоширеніших ризиків недотримання правових норм і можливих способів розв'язання проблем, що виникають.

17. Застосування соціальних навичок у роботі інспекторів праці

Інспекторам праці необхідно володіти добре розвиненими соціальними навичками, щоб успішно взаємодіяти з працівниками, роботодавцями, представниками профспілок, організаціями роботодавців, суддями, працівниками прокуратури та іншими зацікавленими сторонами. У модулі висвітлюються такі соціальні навички, як спілкування, вплив, проведення співбесід, складання звітів, управління конфліктами, ухвалення рішень та етична поведінка.

► 4. Навчальна стратегія та цільова аудиторія

Мета нового навчального курсу залишається тією самою: забезпечити національні служби інспекції праці стандартним і комплексним навчальним матеріалом, який може використовуватися як інструмент і орієнтир для розроблення власних навчальних програм, адаптованих до конкретного контексту, стратегій, пріоритетів і потреб відповідних країн.

Курс призначений на двотижневу підготовку тренерів, щоб допомогти їм у розробленні власних навчальних програм, адаптуванні матеріалів, урахуванні відповідних аспектів, притаманних конкретній країні, тощо. У Додатку ви знайдете розклад двотижневого курсу підготовки тренерів на тему «Розбудова сучасних і ефективних систем інспекції праці».

Для проведення модулів з інспекції праці можна розробити змішаний курс підготовки тренерів для інспекторів праці. Водночас модулі можна надати бенефіціарам для перекладу, адаптації та внесення необхідних змін з урахуванням особливостей конкретної країни.

У будь-якому разі ця модульна структура є дуже гнучкою, і модулі можна використовувати або послідовно в межах двотижневого курсу, або у форматі коротших семінарів (3-5 днів), зі зменшенням кількості навчальних заходів. Як варіант, тривалість двотижневого курсу можна збільшити шляхом додання практичних прикладів і навчальних заходів та детальніших презентацій. Окремі модулі також можна використовувати окремо для короткострокових заходів або ж розставляти в іншій послідовності згідно із цілями, контекстом, цільовою аудиторією та часовими обмеженнями.

Цю гнучку модульну структуру можна змінювати з урахуванням потреб різних цільових груп, як-от:

- політики та особи, що ухвалюють рішення;
- керівники служб інспекції праці;
- старші інспектори праці;
- новоприйняті інспектори праці;
- тренер;
- наставники.

► 5. Наступні кроки

5.1. Розроблення нових модулів

Робота над новим навчальним курсом триває. Ми і далі доповнюватимемо його зміст, додаючи в разі потреби нові модулі. У найближчому майбутньому, можливо, будуть розроблені такі модулі:

- модуль з організації кампаній інспекції праці;
- модуль з інспекції праці та соціального забезпечення;
- модуль із розроблення національної системи запобігання великим промисловим аваріям та управління нею (Конвенція № 174);
- модуль щодо ролі інспекції праці в кризових ситуаціях.

5.2. Переклад і адаптація

Новий навчальний курс, написаний англійською мовою, є стандартним «міжнародним» навчальним курсом. Потрібен процес його адаптації до конкретного регіонального й національного контекстів — зокрема переклад, включення посилань і прикладів, доречних для певної країни, тощо — для контекстуалізації матеріалу і забезпечення його відповідності конкретним ситуаціям і навчальним потребам.

Починаючи з 2022 року, МОП організує переклад нового курсу французькою та іспанською мовами. Ми також рекомендували б національним службам інспекції праці, регіональним мережам інспекції праці та відповідним навчальним закладам перекласти та використовувати курс іншими мовами.

Новий навчальний курс буде опублікований в онлайн-форматі, щоб модулі можна було проводити в режимі дистанційного навчання. Він базуватиметься на своїй власній онлайн-платформі, де також можуть розміщуватися додаткові довідкові матеріали, онлайн-завдання і оцінювальні анкети.

5.3. Підготовка тренерів: забезпечення підсилювального ефекту

Цей навчальний матеріал побудований так, щоб його можна було легко використовувати для організації навчальних курсів і занять. Проте, щоб забезпечити повне ознайомлення тренерів і зі змістом, і з методикою, необхідний комплекс курсів для підготовки тренерів, спрямований на створення базової групи тренерів, здатних відтворювати та адаптувати цей навчальний курс. З цією метою в МНЦ МОП у Турині за можливості будуть організовані міжнародні навчання для керівників та тренерів у галузі інспекції праці. Під час навчання слухачам буде розісланий посібник для тренерів із презентаціями у форматі PowerPoint та електронними версіями навчального курсу, що забезпечить підсилювальний ефект навчання.

► **Додаток. Розклад двотижневого курсу підготовки тренерів за програмою «Розбудова сучасних і ефективних систем інспекції праці»**

День і час	ДЕНЬ 1	ДЕНЬ 2	ДЕНЬ 3	ДЕНЬ 4	ДЕНЬ 5
9.00 – 10.30	Вступ до курсу і до МОП	Презентація: Політика і планування інспекції праці	Презентація: Інспектування умов праці	Презентації та вправа: Робота з уразливими групами працівників Дитяча праця Примусова праця	Презентація: Проведення інспекційного відвідування
10.30 – 11.00	Перерва на каву				
11.00 – 12.30	Презентація та вправа: Основи системи адміністрації праці	Вправа: Політика і планування інспекції праці	Вправа: Інспектування умов праці	Презентація та вправа: Робота з уразливими групами працівників Працівники-мігранти Інвалідністю	Презентація та вправа: Проведення інспекційного відвідування
12.30 – 13.30	Перерва				
13.30 – 15.00	Презентація: Вступ до теми	Презентація: Розроблення стратегій сприяння додержанню правових норм	Презентація та вправа: Інспектування трудових відносин	Презентація: Безпека та здоров'я на роботі	Презентація та вправа: Проведення інспекційного відвідування
15.00 – 15.30	Перерва на каву				
15.30 – 17.00	Вправа: Вступ до теми інспекції праці	Вправа: Розроблення стратегій сприяння додержанню правових норм	Презентація та вправа: Співпраця і партнерство	Вправа: Безпека та здоров'я на роботі	Презентація та вправа: Інструментарій служби інспекції праці

ДЕНЬ 6		ДЕНЬ 7		ДЕНЬ 8		ДЕНЬ 9		ДЕНЬ 10	
День і час	Презентація та вправа:	Презентація:	Що таке навчання?	Побудова навчального процесу (продовження)	Навчальні мікрозаняття	Презентація та вправа:	Що таке навчання?	Побудова навчального процесу (продовження)	Навчальні мікрозаняття
9.00 – 10.30	Інспекція праці й недопущення дискримінації	Забезпечення додержання законодавства про психосоціальні ризики	Як ми вчимося? Цикл управління навчанням	Методики обміну знаннями та фасилітації (вправа «пазл»)	Навчальні мікрозаняття	10.30 – 11.00	Перерва на каву		
11.00 – 12.30	Презентація та вправа: Інспекція праці та домашні працівники	Презентація та вправа: Інспектори праці та психосоціальні ризики	Навчання дорослих: від методик навчання, орієнтованих на тренера, до методик, орієнтованих на слухача	Застосування методів групової фасилітації та обміну знаннями на основі участі	Навчальні мікрозаняття	12.30 – 13.30	Перерва		
13.30 – 15.00	Презентації та вправи Соціальні навички інспекторів праці Спілкування Вплив Проведення співбесід	Презентація та вправа: Інспектори праці та психосоціальні ризики	Стилі навчання та побудова навчального процесу	Найкращі 100 порад щодо фасилітації	Навчальні мікрозаняття	15.00 – 15.30	Перерва на каву		
15.30 – 17.00	Презентації та вправи Соціальні навички інспекторів праці Управління конфліктами Складання звітів Ухвалення рішень	Презентації та вправи Соціальні навички інспекторів праці Етична поведінка Презентація і обговорення: Розвиток інституційної спроможності	Застосування методик навчання	Огляд циклу управління навчанням	Навчальні мікрозаняття □□□□□ Церемонія закриття				

